

Sammanträdesdatum 2025-09-29

§ 2 Ärende om folkiniciativ gällande bevarandet av Gävle Flygplats

Diarienummer: 25KS91

Expedieras till:

Gävlebygdens Flygklubb

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar

att minoritetsåterremittera ärendet enligt återremissyrkandet.

Ärendebeskrivning

Under år 2024 initierade Gävlebygdens Flygklubb (nedan kallad föreningen) en namninsamling i syfte att få till stånd en folkomröstning. Bakgrunden var fullmäktiges beslut om att hos Transportstyrelsen hemställa om att fastigheten Gävle Överhärde 63:1 ska avinrättas såsom flygplats (Kommunfullmäktiges beslut § 2 per den 23 september 2024, ärendenummer 24KS139). Den 21 januari 2025 lämnade föreningen in namninsamlingen i syfte att väcka ett s.k. folkiniciativ (ärendenummer 25KS61). I mars beslutade kommunstyrelsen om föreskrifter för granskning av folkiniciativ (Kommunstyrelsens beslut § 53 per den 11 mars 2025, ärendenummer 25KS63). Syftet med föreskrifterna var att lämna närmare bestämmelser om hur ett folkiniciativ ska granskas och hur vissa bestämmelser i kommunallagen ska förstås.

Gävle kommun genomförde en direktupphandling i syfte att låta en extern aktör granska namninsamlingen. Den externa aktören, KPMG, skulle utreda hur och i vilken omfattning underskrifterna uppfyller de formkrav som finns angivna i kommunallagen. KPMG skulle också ta ställning till hur många underskrifter som de facto fanns och förklara varje underskrift för giltig eller ogiltig. KPMG överlämnade sin rapport i juni.

KPMGs granskning visar följande. Totalt finns det 11 221 underskrifter. Av dessa bedöms 3 162 underskrifter vara ogiltiga. Den vanligaste orsaken är

Sammanträdesdatum 2025-09-29

att en underskrift brister i formellt hänseende, till exempel att personnumret inte är fullständigt. Enligt granskningen är 7 875 underskrifter giltiga.

I juli 2025 lämnade föreningen in ytterligare namnlistor till kommunen. Enligt mediala uppgifter kan det finnas 600 namnunderskrifter i dessa namnlistor. Frågan är hur dessa underskrifter ska beaktas i ljuset av att folkinitiativet lämnades in i januari 2025. Enligt styrelsens bedömning utgår kommunallagen från att ett folkinitiativ lämnas in vid ett och samma tillfälle. Detta bekräftas också i ett rättsfall vari det uttalas att en kommun inte har någon skyldighet att beakta kompletteringar av ett folkinitiativ. I avsaknad av andra beslut saknas det skäl att frångå den utgångspunkt som kommunallagen utgår ifrån: Ett folkinitiativ lämnas in vid ett och samma tillfälle. Det framgår implicit av 8 kap. 2 § andra stycket KL. Mot denna bakgrund anser styrelsen att den komplettering som lämnades in i juli 2025 inte ska beaktas som en del av folkinitiativet.

En förutsättning för att det överhuvudtaget ska föreligga ett folkinitiativ är att minst tio procent av de röstberättigade i kommunen har skrivit under initiativet och att dessa underskrifter i övrigt uppfyller de formkrav som finns angivna i bestämmelsen. Hur många som är röstberättigade i kommunen varierar över tid. Den senaste statistiska uppgiften från Valmyndigheten publicerades den 1 mars 2025. Enligt myndigheten fanns 82 530 röstberättigade i kommunen detta datum. Tio procent av 82 530 är 8 253. Eftersom antalet giltiga underskrifter understiger 10 procent av de röstberättigade i kommunen anser styrelsen att det inte finns något folkinitiativ i formell mening. Det saknas därför förutsättningar att pröva ärendet i sak. Folkinitiativet ska därför avvisas.

Inlägg i ärendet

Åsa Wiklund-Lång (S), Richard Carlsson (SD), William Elofsson (M), Elizabeth Puhls (SD), Therese Metz (MP), Maritha Johansson (V), Thomas Norrman (SD), Lars Beckman (M), Pekka Seitola (M), Owe Hellberg (V), Jan Myléus (KD), Mari-Anne Larsson (SD), Daniel Weiss (KD), Mattias Eriksson Falk (SD), Niclas Bornegrim (M), Anders Ekman (C), Kristofer

Kommunfullmäktige

Sid 3(4)

Sammanträdesdatum 2025-09-29

Dahlgren (L), Owe Hellberg (V), Jörgen Edsvik (S), Jan-Olov Andersson (V), Roger Hedlund (SD) och Roland Nilsson (M).

Yrkanden

Åsa Wiklund-Lång (S), Therese Metz (MP), Maritha Johansson (V) och Jörgen Edsvik (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

William Elofsson (M) yrkar att återremittera ärendet med följande motivering:

“Samtliga insamlade namn bör räknas i god demokratisk ordning. Det har inte skett. Därför bör ärendet återremitteras och denna felaktighet rättas till.”

I andra hand,

att ärendet avslås.

Richard Carlsson (SD), Elizabeth Puhls (SD), Thomas Norrman (SD), Pekka Seitola (M), Jan Myléus (KD), Mattias Eriksson Falk (SD) och Roland Nilsson (M) instämmer i William Elofssons (M) yrkande.

Beslutsgång

Ordföranden ställer först frågan om ärendet ska avgöras i dag eller återremitteras.

Votering begärs och bifalles. Följande voteringsproposition godkännes. Den som bifaller att ärendet ska avgöras i dag röstar ja. Den som bifaller att ärendet ska återremitteras röstar nej. Vid votering avges 65 röster, varav 35 ja-röster och 30 nej-röster. Ordförande finner att kommunfullmäktige beslutar att minoritetsåterremittera ärendet.

Handlingar i ärendet

- §171 KS Ärende om folkinitiativ gällande bevarandet av Gävle Flygplats, dnr 25KS91-13
- Tjänsteskrivelse - Ärende om folkinitiativ gällande bevarande av Gävle Flygplats, dnr 25KS91-12

Kommunfullmäktige

Sid 4(4)

Sammanträdesdatum 2025-09-29

- Rapport KPMG - Granskning av namnunderskrifter, dnr 25KS91-8
- PM - Komplettering av folkinitiativ, dnr 25KS91-11